

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ОБЛАСТІ**

Економічна доповідь

**ЦІНОВИЙ АСПЕКТ СПОЖИВЧОГО
РИНКУ ОБЛАСТІ У 2013 РОЦІ**

Чернівці

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Відділ статистики цін

вул. Головна, 249-а, м. Чернівці 58018, Україна
тел. (0372) 58-14-78, факс (0372) 58-19-33
електронна пошта: oblstat@cv.ukrtel.net
веб-сайт: www.oblstat@cv.ukrtel.net

Відповідальний за випуск О.В. Корбут

Комплексна економічна доповідь **“Ціновий аспект споживчого ринку області у 2013 році”** підготовлена відділом статистики цін Головного управління статистики у Чернівецькій області **за участю** управління обстежень домогосподарств (відділ обстеження умов життя домогосподарств), управління статистики виробництва (відділ статистики промисловості), управління статистики торгівлі (відділ статистики внутрішньої торгівлі), управління статистики праці (відділ статистики соціально-трудових відносин).

В економічній доповіді охарактеризовані цінові процеси які спостерігались на споживчому ринку Чернівецької області в 2013р. Наведені індекси споживчих цін на окремі товари (послуги), дані вибіркового обстеження умов життя домогосподарств. Довідково вказано відповідні показники за областями Карпатського економічного району та в цілому по Україні.

СКОРОЧЕННЯ

в.п. – відсотковий пункт
грн. – гривня
р. – рік

З питань придбання доповіді звертатись

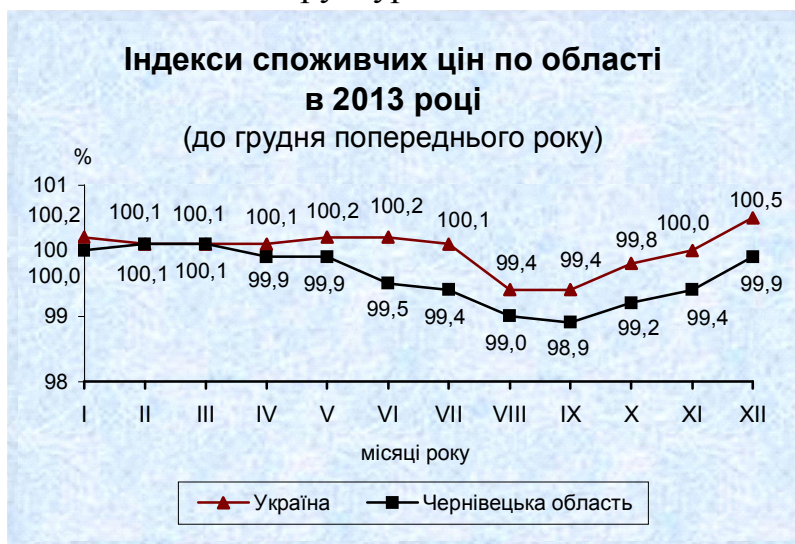
- адреса: Головна, 249-а, м. Чернівці 58018, Україна (каб. №409)
- телефон: 58-17-80

20.02.14р. № 11-37/49

Ціновий аспект споживчого ринку області у 2013 році

Ціна – провідна ринкова категорія, яка виконує істотну соціальну функцію. З цінами та їх зміною пов'язані структура споживання благ та надання послуг, витрати, рівень життя, прожиткового мінімуму, споживчий бюджет сім'ї.

Соціальна реакція людей на зміну цін уразлива і висока. У побутовому сприйнятті споживчих цін люди вважають, що їх зростання знижує рівень життя, тоді як зниження цін явно його покращує.

У 2013р. на споживчому ринку товарів та послуг як Чернівецької області, так в цілому по Україні спостерігалось коливання інфляційних процесів, із значеннями відповідного показника дещо вищими, ніж у 2012р. Так, індекс споживчих цін у 2013р. по області склав 99,9%, тоді як у 2012р. – 98,8% (по Україні в цілому – 100,5% та 99,8% відповідно). (Додаток 1).

Серед областей Карпатського економічного району дефляція в цілому за 2013р. спостерігалася лише в Закарпатській та Чернівецькій областях (99,7% та 99,9% відповідно). При цьому, в Івано–Франківській області індекс інфляції склав 100,0%, Львівській – 100,2%.

Індекси споживчих цін за областями Карпатського економічного району

(до попереднього місяця, відсотків)

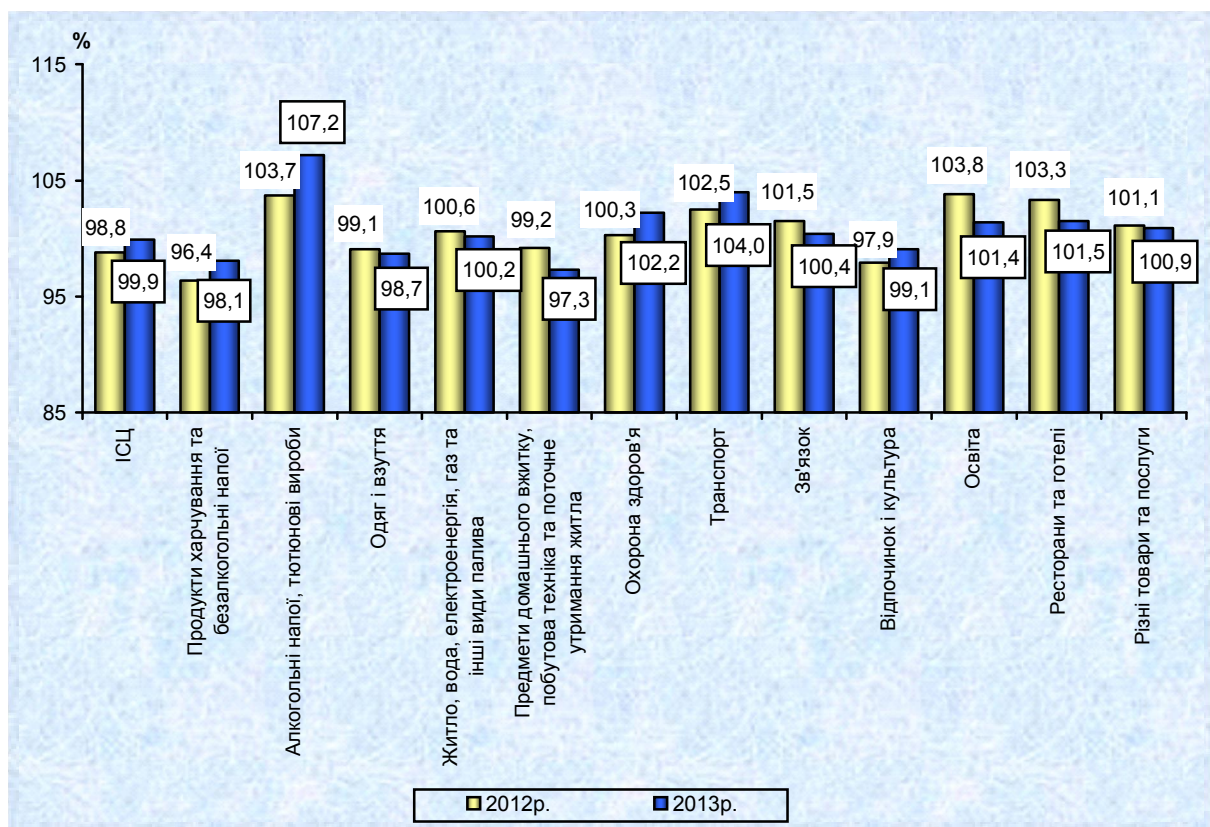
	Україна	Закарпатська область	Івано-Франківська область	Львівська область	Чернівецька область
Січень	100,2	100,0	100,3	100,1	100,0
Лютий	99,9	100,1	99,9	100,1	100,1
Березень	100,0	99,9	99,9	100,0	100,0
Квітень	100,0	99,8	100,0	99,7	99,8
Травень	100,1	100,0	99,7	100,1	100,0
Червень	100,0	100,2	100,1	99,9	99,6
Липень	99,9	99,7	99,7	99,5	99,9
Серпень	99,3	99,3	99,6	99,6	99,6
Вересень	100,0	100,2	100,0	99,9	99,9
Жовтень	100,4	100,1	100,3	100,5	100,3
Листопад	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2
Грудень	100,5	100,2	100,5	100,5	100,5
2013р.*	100,5	99,7	100,0	100,2	99,9

*до грудня попереднього року

Динаміка цінових процесів протягом 2013р. свідчить, що незначний ріст споживчих цін в області відбувався лише у лютому, жовтні, листопаді та грудні. (Додаток 2).

Негативний вплив на рівень індексу споживчих цін за 2013р. мало зростання цін на алкогольні напої, тютюнові вироби (на 7,2%), транспорт (на 4,0%), у сфері охорони здоров'я (на 2,2%), послуги ресторанів та готелів (на 1,5%), у сфері освіти (на 1,4%), різні товари та послуги (на 0,9%), зв'язок (на 0,4%), житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива (на 0,2%).

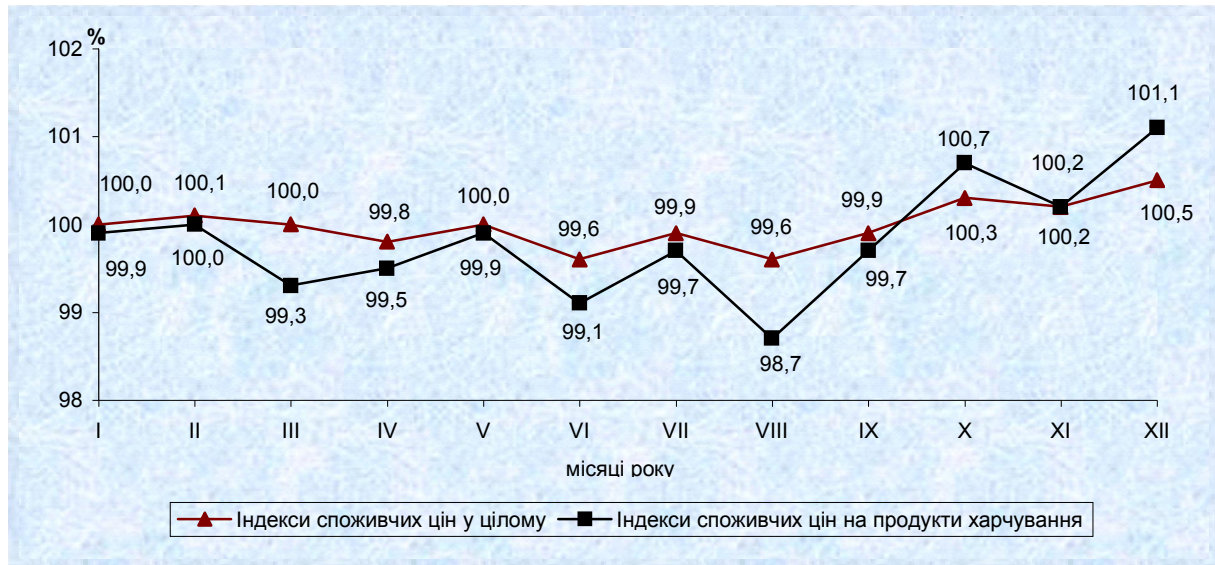
Індекси споживчих цін
(грудень до грудня попереднього року)

Індекси споживчих цін на продукти харчування

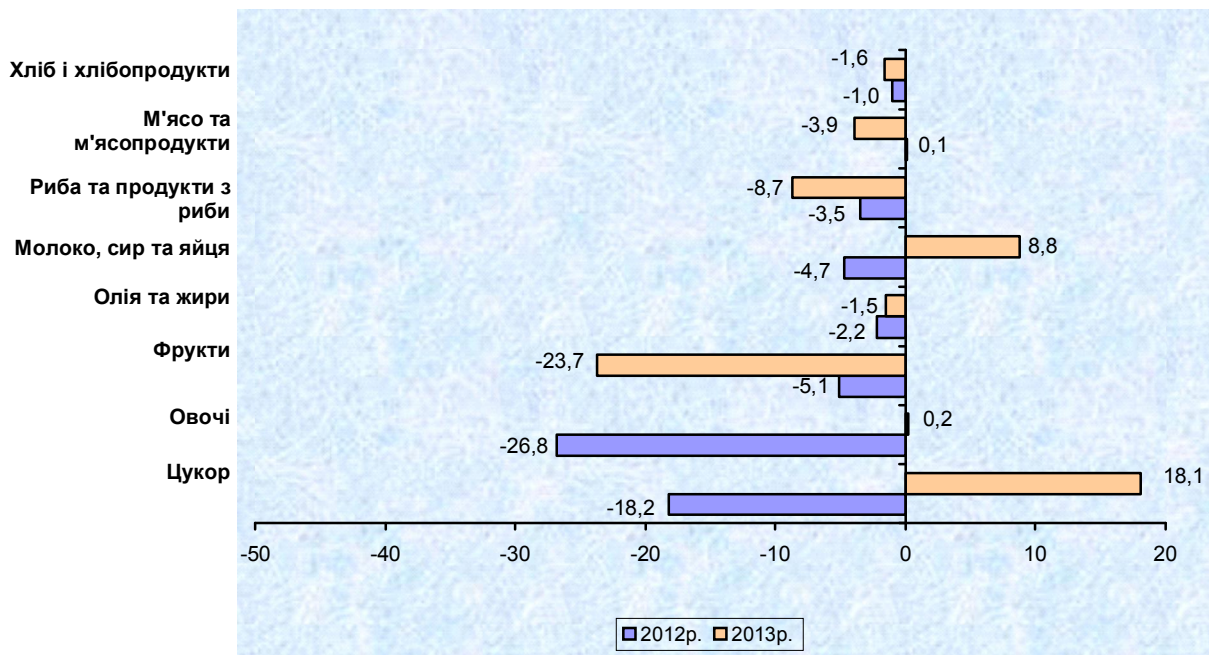
У 2013р. ціни на продукти харчування знизились на 2,2% (у 2012р. – на 3,9%). Враховуючи те, що майже половину всіх сукупних витрат населення направляє на харчування, зниження споживчих цін на ці товари мали значний стримуючий вплив на величину індексу інфляції в цілому.

Індекси споживчих цін у цілому та індекси споживчих цін на продукти харчування в 2013 році
(до попереднього місяця)

При цьому щомісячна цінова динаміка цього показника мала хвилеподібний характер. Протягом року індекс споживчих цін на продукти харчування коливався від 98,7% у серпні до 101,1% – у грудні.

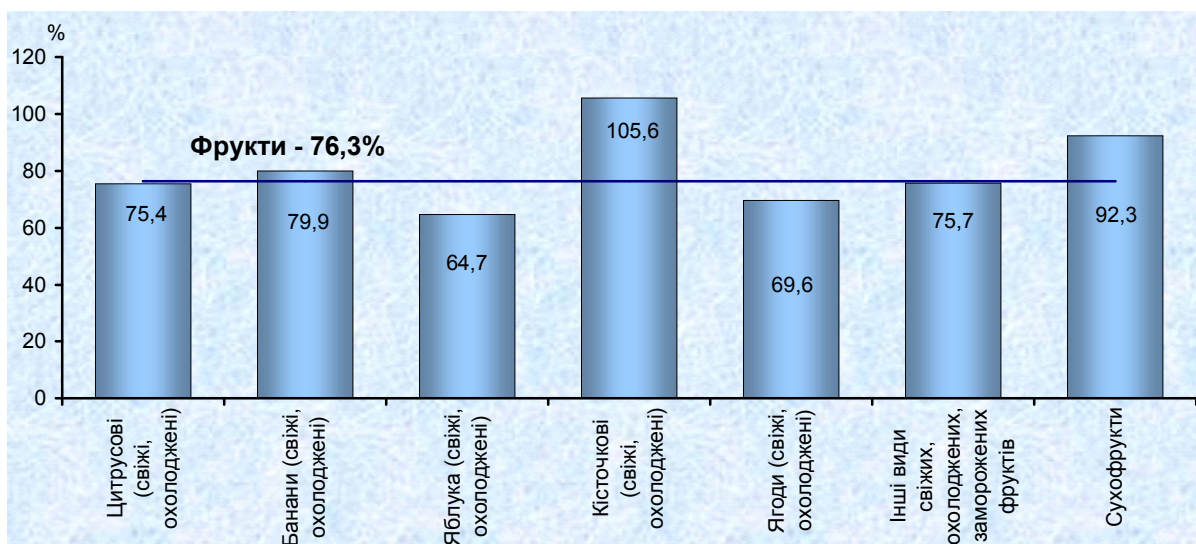
Приріст (зниження) цін на основні групи продуктів харчування у 2012-2013 роках
(грудень до грудня попереднього року)

Слід виокремити ряд продуктів харчування, зміни цін на які в розрахунках індексу споживчих цін на продукти харчування в цілому відігравали ключову роль. Ними були фрукти, риба та продукти з риби, зниження цін на які складало 23,7% та 8,7% відповідно.

Визначним у розвитку дефляційних процесів у 2013р. стало значне здешевлення фруктів по області на 23,7%, по Україні – на 17,4%. За минулий рік найсуттєвіше знизились ціни на виноград (на 36,7%), яблука (на 35,3%), лимони (на 27,7%), апельсини, мандарини (на 23,9%), ківі (на 22,5%), банани (на 20,1%), кавуни (на 18,4%) та ягоди (на 11,7%).

Індекси споживчих цін на фрукти у 2013 році (грудень до грудня попереднього року)

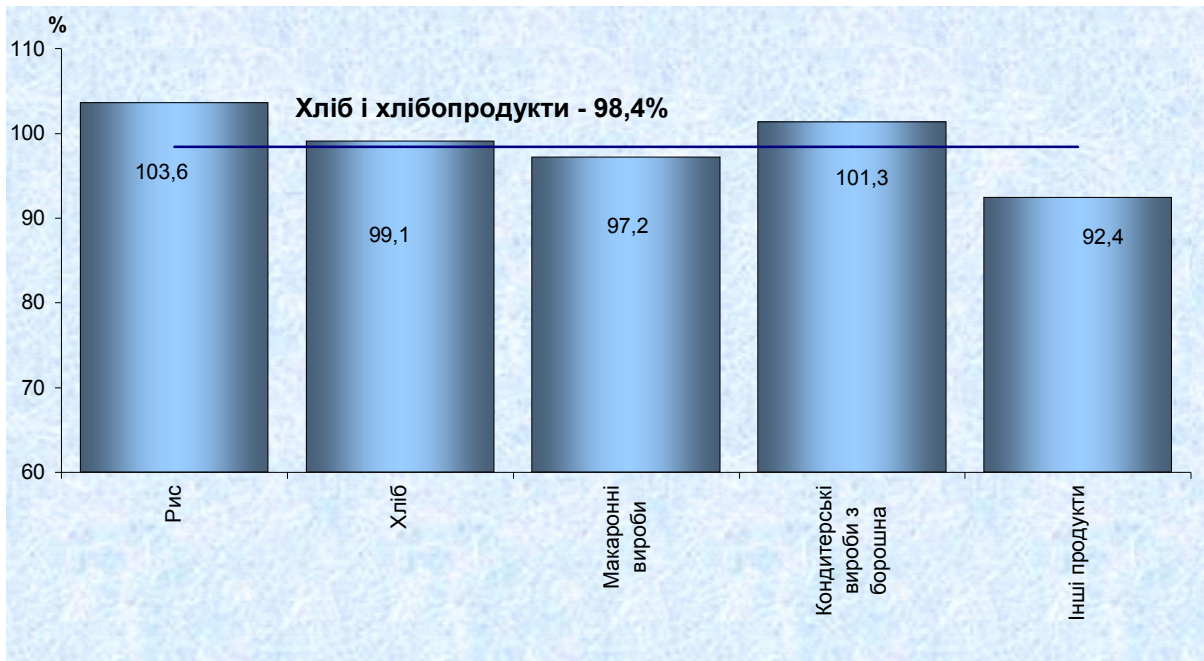
Індекс споживчих цін на рибу та продукти з риби склав 91,3% (по Україні – 96,5%). Подешевшення товарів цієї групи відбулося, в основному, за рахунок зниження цін на свіжу, охолоджену та заморожену рибу на 11,6% (по Україні – на 5,5%) та сушену, копчену, солону рибу та морепродукти на 2,2% (по Україні – ціни залишились без змін).

У минулому році також було зареєстровано зниження цін на м'ясо та м'ясопродукти (на 3,9%). Серед них найбільше подешевшали натуральні напівфабрикати зі свинини (на 15,5%), субпродукти свинячі (на 13,2%), яловичина (на 9,7%), окремі порційні частини курячі (на 8,7%), свинина (на 7,3%), вирізка яловича (на 6,4%), вирізка свиняча (на 6,3%), субпродукти курячі (на 6,1%) та філе куряче (на 4,3%).

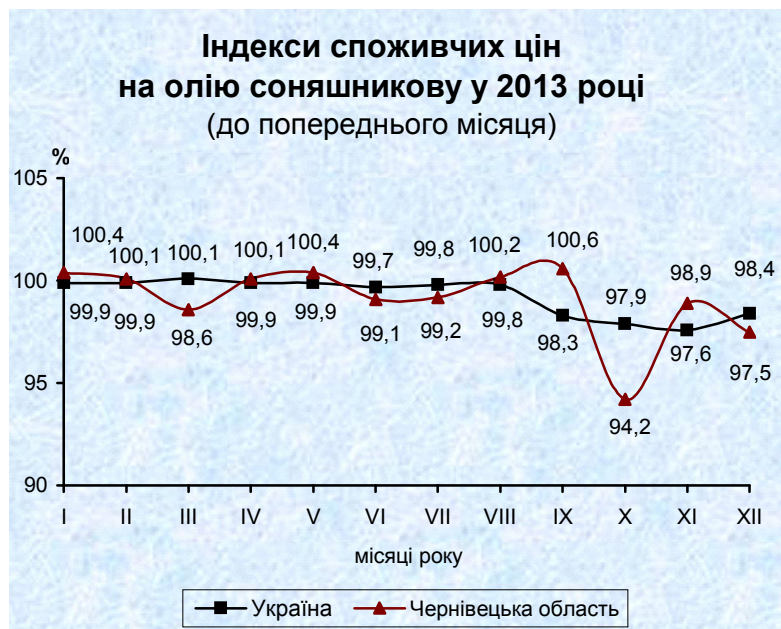
Неоднозначна цінова ситуація склалась на ринку хліба і хлібопродуктів. В цілому індекс споживчих цін на них становив 98,4% (по Україні – 100,3%). Враховуючи те, що майже п'яту частину в групі "Хліб і хлібопродукти" займають продукти переробки зернових, зниження

цін на них (на 7,6%) мали позитивний вплив на загальний показник по цій групі. Суттєве зниження цін було зареєстровано на макаронні вироби – на 2,8% (по Україні – подорожчання на 0,7%). Водночас, на 3,6% та 1,3% зросли ціни на рис та кондитерські вироби з борошна (по Україні – на 0,4% та 2,0% відповідно).

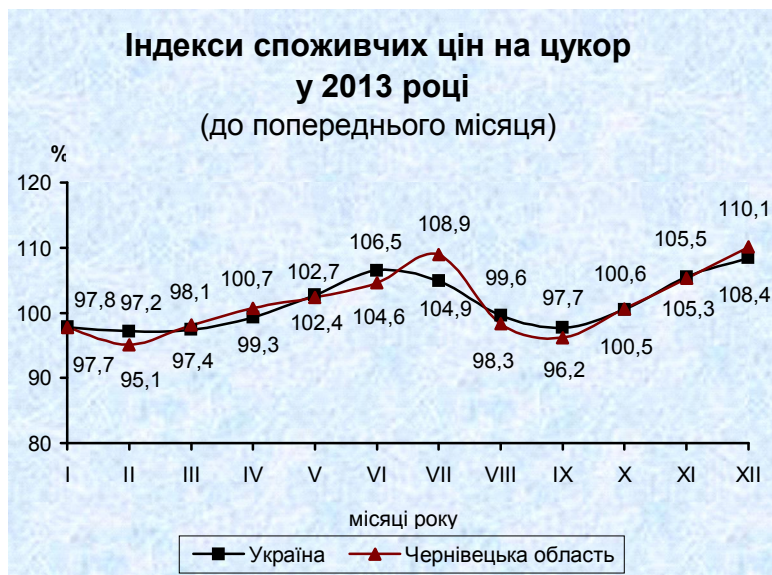
Індекси споживчих цін на хліб і хлібопродукти у 2013 році (грудень до грудня попереднього року)

Індекс споживчих цін по групі “Олія та жири” склав 98,5%. Вагомий вплив на групу в цілому мало зниження цін на олію соняшникову на 10,4% (по Україні – на 8,5%), хоча щомісячна цінова динаміка на цей товар протягом всього 2013р. мала хвилеподібний характер. Також спостерігалось зниження цін на маргарин та сало (на 4,3% та 3,8% відповідно) У той же час, відбулося зростання цін на оливкову олію (на 12,5%) та масло (на 11,0%).

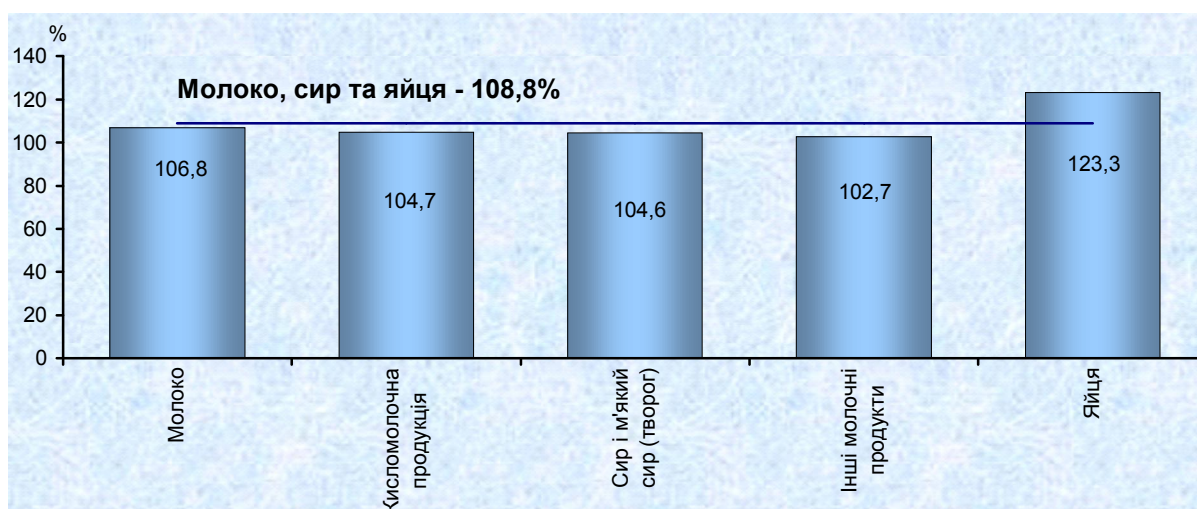
Разом з цим, на деякі продукти харчування було зареєстровано зростання цін. Індекс споживчих цін на цукор склав 118,1% (Україна – 118,0%). Динаміка цін на цей товар протягом 2013р. відзначалася стрімким ростом цін протягом квітня-липня на 17,5% та жовтня–грудня на 16,6%.

У минулому році також було зареєстровано зростання цін на молочні продукти. Вартість продуктів, що входять до складу групи товарів “молоко, сир та яйця” зросла на 8,8%, тоді як у 2012р. знизилась на 4,7%. Найбільше з цього переліку подорожчали яйця на 23,3%.

Цінового зростання зазнали також молоко (на 6,8%), кисломолочна продукція (на 4,7%), сир і м'який сир (творог) (на 4,6%), інші молочні продукти (на 2,7%).

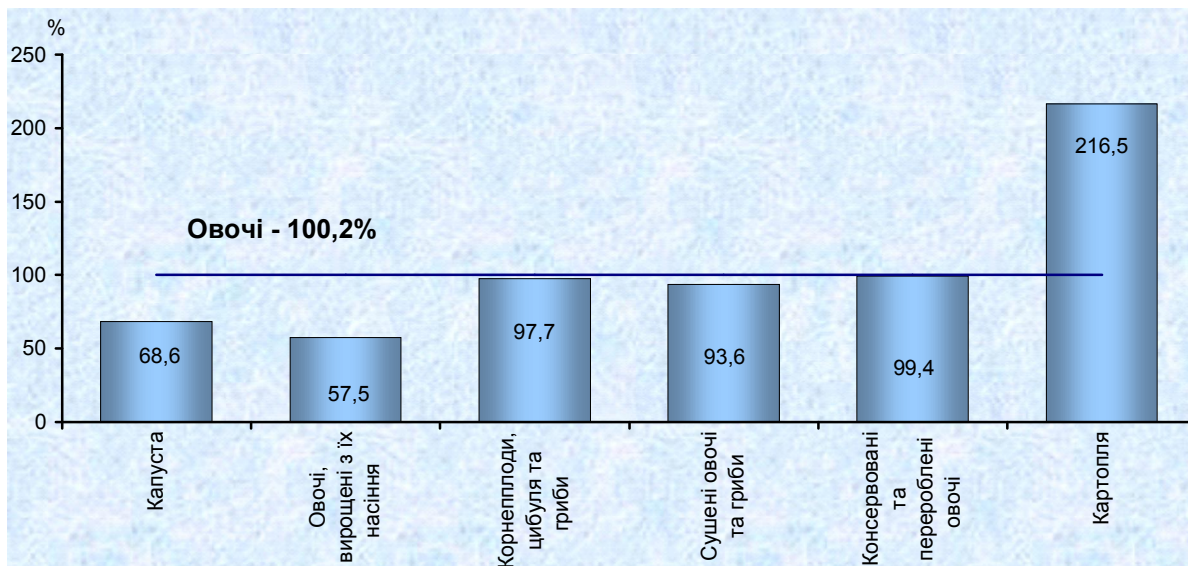
Індекси споживчих цін на молоко, сир та яйця у 2013 році
(грудень до грудня попереднього року)

Протягом 2013р. темп зростання цін на овочі по області склав 100,2% (по Україні – 105,8%). Така тенденція, в основному, була зумовлена стрімким ростом цін на картоплю (в цілому за рік майже в 2 рази). Також подорожчали цибуля ріпчаста (на 22,0%), капуста пекінська

(на 17,1%), кабачки, баклажани, гарбузи (на 3,4%), буряк (на 2,5%) та морква (на 1,7%). Водночас, спостерігалось зниження цін на інші товари цієї групи. Найсуттєвіше подешевшали перець солодкий (на 50,5%), помідори (на 48,7%), огірки (на 41,2%), капуста білокачанна (на 34,9%) та гриби (на 23,1%).

**Індекси споживчих цін на овочі
у 2013 році**
(грудень до грудня попереднього року)

Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів

Оскільки частка продажу продуктів вітчизняного виробництва в товарообороті продовольчих товарів торгової мережі області була значною і за 9 місяців

2013р. складала 66,4%, то саме ціни вітчизняних виробників суттєво впливали на зміни цін на продукти харчування в торгівлі.

Підприємствами з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів області було реалізовано промислової продукції у 2013р. на 873,6 млн.грн., що становило 21,8% від загального обсягу реалізованої промислової продукції.

У виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів індекс обсягів промислового виробництва у 2013р. порівняно з 2012р. становив 84,6%. Так, індекс промислової продукції у виробництві хліба, хлібобулочних і борошняних виробів становив 96,3%, м'яса та м'ясних продуктів – 88,9%, напоїв – 83,3%, у переробленні та консервуванні фруктів та овочів – 64,5%, у виробництві готових кормів для тварин – 57,6%.

За 2013р. підприємствами області було вироблено м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого 1,8 тис.т (125,5% до обсягу виробництва у 2012р.), виробів здобних – 381 т (110,8%), м'яса свіжого чи охолодженого свиней – 4,6 тис.т (99,6%), хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – 25,2 тис.т (95,1%), м'яса свійської птиці свіжого чи охолодженого – 8,4 тис.т (89,5%), виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі – 4,2 тис.т (71,6%), кормів готових для тварин, що утримують на фермах, крім борошна та гранул із люцерни – 9,5 тис.т (53,3%).

*Предмети домашнього
вжитку, побутова техніка та
поточне
утримання житла*

Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла знизились в ціні на 2,7%, по Україні – на 0,7%. Причиною цього стало

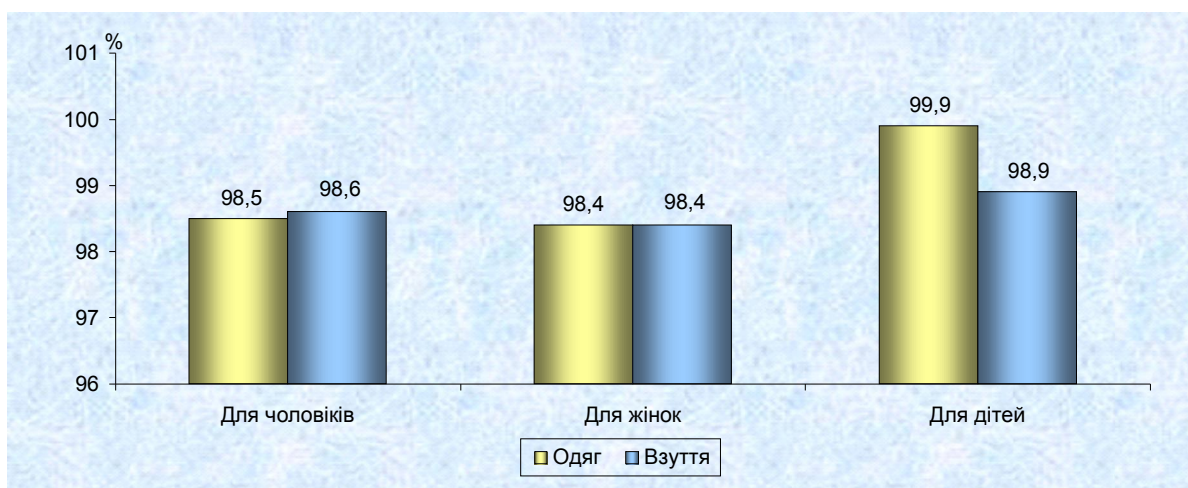
суттєве здешевлення побутової техніки на 4,9%. У цій підгрупі найбільше подешевшали плити (на 6,5%), холодильники, морозильники та морозильні камери (на 6,2%), прилади для прибирання (на 6,0%), невеликі електричні побутові прилади (на 5,9%), пральні, сушильні та посудомийні машини (на 3,8%) та обігрівачі, кондиціонери повітря (на 2,8%). Крім цього, подешевшали меблі та предмети обстановки, килими та інші види покриттів для підлоги (на 2,9%), товари та послуги для щоденної підтримки будинку (на 2,1%). Разом з цим, подорожчали вироби зі скла, столовий посуд і предмети домашнього вжитку (на 1,1%), інструменти й обладнання для дому та саду (на 1,0%) та домашній текстиль (на 0,4%).

Одяг і взуття

Одяг і взуття за 2013р. подешевшав на 1,3%. При цьому, зниження споживчих цін на взуття

склало 1,4% , на одяг – 1,3%. При цьому взуття для жінок подешевшало на 1,6%, взуття для чоловіків – на 1,4%, взуття для дітей і немовлят – на 1,1%. Одяг, в основному, знизився в ціні за рахунок подешевшання головних уборів на 2,4%, одягу для жінок – на 1,6% та одягу для чоловіків – на 1,5%. Окремо в цьому сегменті слід виділити послуги з ремонту взуття та хімічного чищення, зростання вартості яких в цілому за рік склало відповідно 1,4% та 0,4%.

Індекси споживчих цін на одяг і взуття у 2013 році (грудень до грудня попереднього року)

Відпочинок і культура

Найбільше (на 5,9%) подешевшала аудіотехніка, фотоапаратура та обладнання для обробки інформації. На 0,8% знизилась вартість туристичних послуг. Разом з цим, зафіксований ріст цін на газети, книжки та канцелярські товари на 1,7%. Крім того, відбулося подорожчання по групі “Інші предмети для відпочинку, садівництво та домашні тварини-улюбленці” на 1,4%, в основному, за рахунок подорожчання корму для домашніх тварин на 4,0%. Також зросли ціни на послуги відпочинку та культури на 1,3%. Серед них значно подорожчали послуги спортивних установ (на 2,0%), кабельне телебачення (на 0,9%) та фотопослуги (на 0,8%).

У сфері відпочинку і культури ціни (тарифи) у 2013р. знизились на 0,9% (у 2012р. – на 2,1%).

Індекси споживчих цін (тарифів) у сфері відпочинку і культури

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

	2013р.	2012р.
Відпочинок і культура	99,1	97,9
аудіотехніка, фотоапаратура та обладнання для обробки інформації	94,1	91,4
інші предмети для відпочинку, садівництво та домашні тварини-улюбленці	101,4	98,4
послуги відпочинку та культури	101,3	101,4
газети, книжки та канцелярські товари	101,7	101,1
туристичні послуги	99,2	100,5

Транспорт

Зростання цін (тарифів) на транспорт стало ще одним фактором впливу на загальне зростання споживчих цін в області. У цілому за 2013р. воно склало 4,0% (у 2012р. – на 2,5%). При цьому, домінуючим інфляційним чинником стало

подорожчання транспортних послуг (на 13,8%). Найбільше у даній підгрупі (на 14,1%) подорожчав автодорожній пасажирський транспорт.

Передусім, така ситуація була зумовлена зростанням вартості проїзду у приміському (на 27,6%) та міжміському (на 16,7%) автобусах. Вартість проїзду в таксі підвищилась на 1,0%. Залізничний пасажирський транспорт подорожчав на 11,7%, в основному за рахунок подорожчання вартості проїзду в міжміському поїзді на 12,7%. Послуги, пов'язані з купівлею транспортних засобів, зросли в ціні на 2,8%, що було зумовлено зростанням вартості автомобілів на 2,9%. Найбільше (на 8,1%) зросла вартість легкових автомобілів, вироблених в країнах СНД. Вартість легкових автомобілів, вироблених в країнах ЄС зросла на 4,5%, вироблених в Японії – на 2,5%.

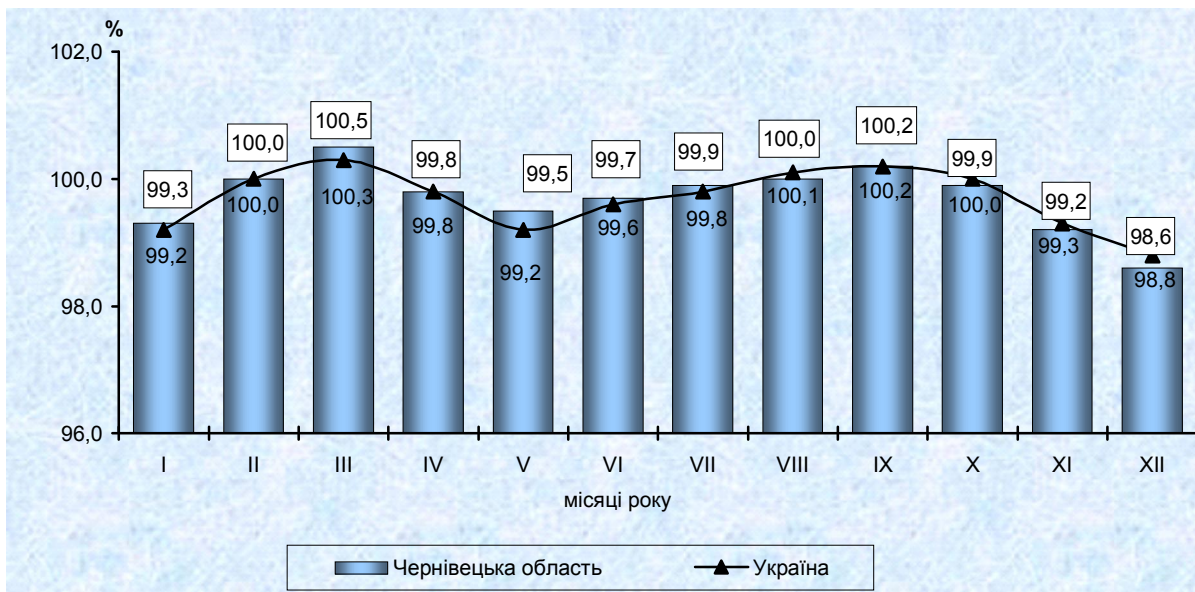
Індекси споживчих цін (тарифів) на транспортні послуги

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

	2013р.	2012р.
Транспортні послуги	113,8	100,2
залізничний пасажирський транспорт	111,7	98,7
автодорожній пасажирський транспорт	114,1	100,4
авіаційний пасажирський транспорт	100,0	100,1

Індекси споживчих цін на паливо та мастила у 2013 році

(до попереднього місяця)

Водночас, спостерігалось зниження вартості послуг, пов'язаних з експлуатацією власних транспортних засобів (на 2,5%). Суттєве зниження вартості палива та мастил (на 3,4%) стало домінуючим чинником у зниженні індексу споживчих цін по даній підгрупі. Річна динаміка цін на бензин по області та по Україні в цілому за місяцями мала аналогічні тенденції. Крім цього, подешевшали шини для легкових автомобілів

на 1,7%. Разом з цим, зросла вартість послуг по обслуговуванню та ремонту власних транспортних засобів на 1,8% та курси водіїв на 1,3%.

У 2013р. зростання цін (тарифів) у сфері охорони здоров'я було значно вищим, ніж у 2012р. (на 1,9 в.п.).

Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання зросли в ціні на 3,2%. Слід зауважити, що в структурі споживання витрати на фармацевтичну продукцію займають майже половину грошових витрат домогосподарств на охорону здоров'я, тому зростання цін саме на цю продукцію зумовила зростання цін у сфері охорони здоров'я в цілому. Подорожчання фармацевтичної продукції (на 3,7%), викликане значним зростанням вартості антибіотиків імпортованих (на 7,6%), антибіотиків вітчизняних (на 7,4%), гормональних препаратів (на 7,1%), жарознижувальних та знеболювальних препаратів вітчизняних (на 4,3%).

Індекси споживчих цін на фармацевтичну продукцію у 2013 році
(грудень до грудня попереднього року)

Амбулаторні послуги подорожчали на 1,1%. Причиною подорожчання стало зростання вартості стоматологічних послуг (на 1,3%) та медичних послуг (на 1,2%). Послуги лікарень стали дорожчими на 0,3%.

Індекси споживчих цін (тарифів) у сфері охорони здоров'я

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

	2013р.	2012р.
Охорона здоров'я	102,2	100,3
Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	103,2	100,2
фармацевтична продукція	103,7	100,0
інші медичні товари	98,3	97,9
медичні прилади та обладнання	100,0	98,7
Амбулаторні послуги	101,1	101,2
медичні послуги	101,2	100,9
стоматологічні послуги	101,3	101,3
парамедичні послуги	100,0	101,1
Послуги лікарень	100,3	100,2

Ресторани та готелі

Минулого року також відбулося подорожчання послуг ресторанів та готелів на 1,5% (в цілому по Україні – на 1,4%).

Для споживачів стало дорожчим відвідування барів та проживання у пансіонатах (на 3,5% по кожному виду), ресторанів (на 3,1%) та закладів швидкого харчування (на 2,6%).

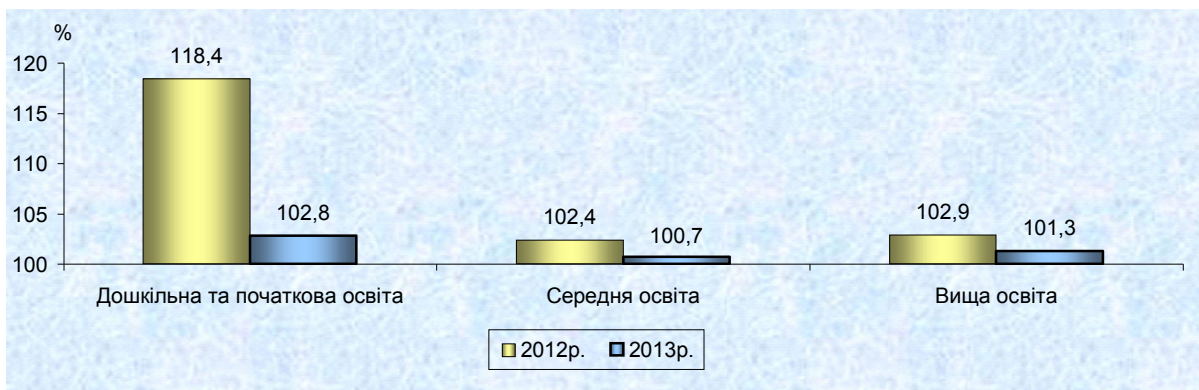
Освіта

У сфері освіти приріст цін (тарифів) у 2013р. був не таким значним, як у попередньому році і становив 1,4%, у 2012р. – 3,8%). Пік зростання цін був зареєстрований у вересні, що було спричинено значним підвищенням вартості навчання на початку нового навчального року в закладах середньої та вищої освіти.

Послуги установ дошкільної та початкової освіти подорожчали на 2,8% (у 2012р. – на 18,4%), вищої – на 1,3% (у 2012р. – на 2,9%), середньої освіти – на 0,7% (у 2012р. – на 2,4%). Крім того, підвищилась вартість освіти, що не визначається за рівнями (навчання на курсах) на 0,8%.

Індекси споживчих цін (тарифів) на послуги установ освіти у 2012–2013 роках

(грудень до грудня попереднього року)

Різні товари та послуги

На 0,9% у 2013р. зафіксовано подорожчання в групі різних товарів та послуг (у 2012р. – на 1,1%).

Подорожчання в цьому сегменті торкнулося майже всіх товарів та послуг, проте найбільше зросла вартість послуг перукарень та закладів по особистому догляду (на 1,6%), інших приладів та товарів для особистого догляду (на 0,9%).

Зв'язок

У сфері зв'язку в цілому за рік ціни (тарифи) зросли на 0,4% (у 2012р. – на 1,5%). При цьому, найбільш суттєво збільшилась

абонентна плата за користування телефоном (на 7,1%).

Разом з цим, послуги міжміського телефонного зв'язку, телефонне й телефаксове обладнання, послуги за користування інтернетом знизились в ціні на 5,2%, 3,3% та 1,3% відповідно.

Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива

Вагомий вплив на загострення цінової ситуації в області в 2013р. мало збільшення плати за житло, воду, електроенергію, газ

та інші види палива. Ціни (тарифи) у цій групі товарів та послуг загалом зросли на 0,2% (по Україні – на 0,3%). Найбільше (на 16,7%) зросла вартість газу скрапленого для побутових потреб. Також подорожчали матеріали для утримання і ремонту житла на 0,5%. Зросла плата за власне житло (квартирна плата) та водопостачання (на 1,1% та 0,4% відповідно).

У той же час, послуги з утримання та ремонту житла, а саме встановлення металопластикових вікон, здешевіли на 1,9%.

Індекси споживчих цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

	2013р.	2012р.
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	100,2	100,6
фактична плата за житло*	100,0	100,7
плата за власне житло (квартирна плата)	101,1	101,1
утримання та ремонт житла	99,9	100,4
водопостачання	100,4	108,4
каналізація	100,0	106,4
електроенергія	100,0	100,0
природний газ	100,0	100,0
гаряча вода, опалення	100,0	100,0

Оплата праці

Індекси споживчих цін використовуються для перерахунків номінальної заробітної плати в реальну, яка є одним із важливих індикаторів рівня життя населення. За 2013р. порівняно з 2012р. індекс реальної заробітної плати становив 108,0% (за 2012р. – 118,0%).

Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника на підприємствах, установах, організаціях області із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб за 2013р. становила 2484 грн. і зросла порівняно з 2012р. на 6,6%.

Динаміка розміру середньомісячної заробітної плати найманих працівників за останні три роки наведена в таблиці:

	Нарахована заробітна плата в середньому		
	на одного штатного працівника		за одну оплачену годину
	грн.	у % до відповідного періоду попереднього року	грн.
2011р.	1985	112,1	13,60
2012р.	2329	117,3	15,92
2013р.	2484	106,6	17,07

Серед видів економічної діяльності найвищий рівень заробітної плати був у працівників фінансової та страхової діяльності (3800 грн.) та державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування (3535 грн.), найнижчий – у сфері тимчасового розміщування й організації харчування (1251 грн.).

Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника за областями Карпатського економічного району за 2013 рік

	грн.	темпи зростання, у % до 2012р.
Україна	3265	107,9
Закарпатська	2553	108,6
Івано-Франківська	2679	105,5
Львівська	2789	108,2
Чернівецька	2484	106,6

Збереглася значна диференціація рівня оплати праці і серед міст та районів області. Найвищий рівень заробітної плати був у Сокирянському районі (2727 грн.) та перевищував середній показник по області на 9,8%, а найнижчий – у Кіцманському районі (2098 грн.) – на 15,5% менше середнього рівня по області. У містах Новодністровську та Чернівцях він становив 3365 грн. та 2613 грн. відповідно.

Незважаючи на позитивні тенденції, що склалися в сфері оплати праці в цілому по економіці, рівень заробітної плати працівників області залишався меншим від середнього рівня в країні і становив за 2013р. 76,1% від загальноукраїнського показника (за 2012р. – 77,0%, за 2011р. – 75,4%).

Витрати домогосподарств

Складовою розрахунку індексів споживчих цін є дані про структуру фактичних споживчих грошових витрат домогосподарств області, які отримуються за результатами обстеження умов життя домогосподарств, яке проводиться на постійній основі. За даними цього обстеження (дані вибіркового обстеження розповсюджені із застосуванням математичних методів на всі домогосподарства) середньомісячні сукупні витрати одного домогосподарства області у 2012р. склали 3813 грн., що на 10% більше, ніж у 2011р. (додаток 3). Міське домогосподарство витрачало в середньому за місяць 4175 грн., сільське – 3531 грн. У середньому на одного члена домогосподарства еквівалентні сукупні витрати становили 1636 грн. на місяць, у міських домогосподарствах – 1889 грн., у сільських – 1453 грн.

Серед усіх сукупних витрат 85,1% становили споживчі витрати домогосподарств (у 2011р. – 88,5%).

Структура сукупних витрат домогосподарств

* Включаючи вартість харчування поза домом

** Без вартості харчування поза домом

Найбільш вагомою статтею сукупних витрат домогосподарств продовжували залишатися витрати на харчування (включаючи харчування поза домом). Порівняно з 2011р. частка цих витрат зменшилася на 4,0 в.п. і становила 48,6%. При цьому, частка витрат на продукти харчування складала 45,5%, з яких майже п'яту частину мешканці області витратили на м'ясо та м'ясопродукти, 14,7% – на хліб і хлібопродукти, 14,2% – на молоко, сир та яйця, 12,6% – на овочі, включаючи картоплю, 7,6% було витрачено на купівлю солодоців, 7,3% – на олію та жири, 6,4% – на фрукти, 5,5% – на рибу та рибопродукти (додаток 4). Вартість добового харчування у 2012р. у середньому на одну особу становила 26,07 грн. (у 2011р. – 25,62 грн.).

На купівлю непродовольчих товарів та послуг (без витрат на харчування поза домом) домогосподарства області, як і у 2011р., направляли 33,6% усіх сукупних витрат (додаток 1). Пересічне домогосподарство витратило на утримання житла (включаючи поточний ремонт), воду, електроенергію, газ, інші види палива 7,6% сукупних витрат, на оплату послуг транспорту – 6,5%, на оновлення гардеробу – 5,7%, на інші напрями споживання (на освіту, відпочинок і культуру, на придбання предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточне утримання житла, зв'язок, охорону здоров'я, тощо) – від 1,0% до 3,6% сукупних витрат. У структурі сукупних витрат оплата житла, комунальних продуктів та послуг (з урахуванням суми безготівкових пільг та субсидій) становила 6,2% або 236,24 грн. на місяць (у 2011р. – 6,9% та 239,04 грн. відповідно). Міське домогосподарство на такі цілі в середньому щомісяця витрачало 311,58 грн., сільське – 177,75 грн.

Витрати на алкогольні напої становили 1,1% сукупних витрат домогосподарств (у 2011р. – 1,0%), на тютюнові вироби – 1,8% (у 2011р. – 1,3 %).

Висновки

Підсумовуючи викладене, можна зазначити, що на споживчому ринку Чернівецької області у 2013р. показник цінового індексу став наслідком впливу як загальноукраїнських цінових тенденцій, так і внутрішніх факторів, характерних для області, а саме:

- ✓ основним фактором дефляційних процесів в 2013р. було зниження цін на продукти харчування;
- ✓ позитивний вплив на величину індексу споживчих цін мало зниження цін на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла, одяг і взуття, у сфері відпочинку і культури;
- ✓ на загострення цінових процесів найбільш суттєво вплинуло зростання цін на алкогольні напої та тютюнові вироби, у сфері транспорту, охорони здоров'я та освіти;
- ✓ підвищення цін на паливо та мастила вплинуло на подорожчання транспортних послуг.

Перший заступник начальника
Головного управління

Т.Г.Сарчинська

Індекси споживчих цін*(грудень до грудня попереднього року; відсотків)*

	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Україна	125,8	112,3	110,3	111,6	116,6	122,3	112,3	109,1	104,6	99,8	100,5
Чернівецька область	130,0	109,9	111,3	109,2	117,3	119,0	110,1	108,2	102,4	98,8	99,9

Начальник відділу статистики цін

С.М.Мандзюк

Індекси споживчих цін

	До попереднього					
	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Індекс споживчих цін	100,0	100,1	100,0	99,8	100,0	99,6
Продукти харчування та безалкогольні напої	99,9	100,0	99,4	99,5	100,0	99,1
Продукти харчування	99,9	100,0	99,3	99,5	99,9	99,1
Хліб і хлібопродукти	99,9	100,9	100,2	99,8	100,1	100,2
хліб	100,0	100,7	100,4	100,0	100,4	100,2
макаронні вироби	100,3	100,0	100,2	100,5	99,2	99,7
борошно пшеничне	101,4	104,3	100,2	99,0	98,8	100,2
М'ясо та м'ясопродукти	99,8	99,8	99,4	98,9	99,4	98,9
Риба та продукти з риби	99,7	99,2	99,8	99,8	99,7	97,5
Молоко, сир та яйця	100,3	100,4	98,5	96,9	96,6	99,0
молоко	101,8	100,4	99,8	99,6	99,7	96,0
сир і м'який сир (творог)	100,8	100,5	100,1	99,9	100,2	98,7
яйця	97,8	99,5	93,2	83,9	76,9	108,8
Олія та жири	100,2	100,3	99,2	99,7	99,9	99,7
масло	100,0	100,0	100,0	100,0	99,4	100,6
олія соняшникова	100,4	100,1	98,6	100,1	100,4	99,1
Фрукти	99,0	99,7	99,7	101,1	103,3	93,8
Овочі	103,0	99,8	96,8	103,4	106,6	98,9
Цукор	97,7	95,1	98,1	100,7	102,4	104,6
Безалкогольні напої	100,1	100,1	99,9	99,9	100,5	99,5
Алкогольні напої, тютюнові вироби	100,4	100,4	101,9	100,2	100,2	101,1
Алкогольні напої	100,1	99,8	103,2	100,3	100,1	100,1
Тютюнові вироби	100,8	101,2	100,1	100,1	100,4	102,3
Одяг і взуття	100,0	99,9	99,0	100,0	100,0	99,9
Одяг	100,0	99,9	99,0	100,0	100,0	99,9
Взуття	99,9	99,8	99,2	100,0	99,9	99,9
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0
Плата за власне житло (квартирна плата)	101,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Утримання та ремонт житла	100,0	100,0	99,5	100,1	100,0	99,9
Водопостачання	100,6	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0
Каналізація	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Електроенергія	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Природний газ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Гаряча вода, опалення	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Додаток 2

у Чернівецькій області у 2013 році

(у відсотках)

місяця						До грудня попереднього року	
липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	грудень 2013р.	грудень 2012р.
99,9	99,6	99,9	100,3	100,2	100,5	99,9	98,8
99,7	98,8	99,7	100,7	100,2	101,1	98,1	96,4
99,7	98,7	99,7	100,7	100,2	101,1	97,8	96,1
101,0	99,7	99,3	99,0	99,4	98,9	98,4	99,0
100,0	100,0	99,9	99,4	99,8	98,3	99,1	103,9
100,9	99,5	100,0	99,3	97,6	100,0	97,2	100,5
102,7	95,9	93,6	97,3	99,1	100,2	92,5	98,3
99,9	100,1	100,0	100,4	99,7	99,7	96,1	100,1
97,7	98,7	98,8	99,9	99,6	100,6	91,3	96,5
101,9	101,6	104,0	105,8	102,5	101,4	108,8	95,3
98,8	99,0	101,4	104,4	102,2	103,8	106,8	94,9
99,3	99,8	100,8	102,9	101,5	100,1	104,6	97,3
119,8	112,1	117,2	116,6	106,8	98,8	123,3	82,8
99,7	100,1	101,0	97,9	100,2	100,6	98,5	97,8
100,7	100,0	101,8	102,1	102,1	103,9	111,0	95,9
99,2	100,2	100,6	94,2	98,9	97,5	89,6	98,9
98,9	94,1	92,1	96,2	97,7	98,2	76,3	94,9
90,4	84,7	98,2	108,1	98,1	115,8	100,2	73,2
108,9	98,3	96,2	100,6	105,3	110,1	118,1	81,8
99,5	100,0	100,4	100,6	100,5	101,7	102,7	100,4
100,1	101,5	100,4	99,9	101,2	99,7	107,2	103,7
100,1	100,0	100,5	99,9	100,9	99,4	104,4	102,9
100,1	103,2	100,2	100,0	101,6	100,0	110,4	105,4
100,0	99,9	99,9	99,8	100,3	100,0	98,7	99,1
100,0	100,0	99,9	99,8	100,2	100,0	98,7	99,4
100,0	99,9	100,0	99,6	100,4	100,0	98,6	98,8
100,0	100,0	100,1	100,2	99,8	100,1	100,2	100,6
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,1	101,1
100,3	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	100,4
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,6	100,4	108,4
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	106,4
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

	До попереднього					
	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	100,0	99,8	99,0	100,0	100,0	100,0
Меблі та предмети обстановки, килими та інші види покриттів для підлоги	100,0	100,0	100,0	100,2	99,9	100,0
Домашній текстиль	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Побутова техніка	99,8	99,6	99,1	100,0	99,8	99,9
Охорона здоров'я	100,2	100,5	100,1	100,0	100,2	100,3
Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	100,3	100,8	100,0	100,0	100,3	100,4
Амбулаторні послуги	100,2	100,0	100,3	100,0	100,0	100,3
Послуги лікарень	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,2
Транспорт	99,7	100,1	105,2	100,0	99,9	100,0
Купівля транспортних засобів	100,0	100,5	100,0	100,1	102,7	100,0
Паливо та мастила	99,3	100,0	100,5	99,8	99,5	99,7
Транспортні послуги залізничний пасажирський транспорт	100,0	100,3	113,0	100,0	100,0	100,4
автодорожній пасажирський транспорт	100,5	102,7	103,9	100,4	99,6	104,1
авіаційний пасажирський транспорт	100,0	100,0	114,0	100,0	100,0	100,0
Зв'язок	100,0	99,7	100,0	100,0	101,0	100,0
Поштові послуги	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Телефонні і телефаксові послуги	100,0	99,9	100,0	100,0	101,1	100,0
Відпочинок і культура	100,2	99,7	100,0	100,1	100,0	99,8
Аудіотехніка, фотоапаратура та обладнання для обробки інформації	100,3	98,7	99,9	99,5	99,9	99,8
Послуги відпочинку та культури	100,3	100,1	100,0	100,3	100,0	100,0
Газети, книжки та канцелярські товари	100,1	100,0	100,2	100,3	100,0	100,0
Освіта	100,1	100,0	100,1	100,0	100,0	100,1
Дошкільна та початкова освіта	100,2	100,0	100,5	100,0	100,0	101,0
Середня освіта	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Вища освіта	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ресторани та готелі	100,7	100,3	100,0	100,0	100,1	100,1
Різні товари та послуги	100,1	100,0	100,0	100,1	100,0	100,1
Особистий догляд	100,2	100,0	100,0	100,1	100,0	100,1
Особисті речі, не віднесені до інших категорій	100,0	100,0	100,1	100,0	99,7	100,0
Фінансові послуги	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

						Продовження	
місяця						До грудня попереднього року	
липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	грудень 2013р.	грудень 2012р.
100,2	100,1	100,2	99,3	99,4	99,3	97,3	99,2
100,8	100,0	100,0	98,5	99,1	98,6	97,1	100,8
100,0	100,0	100,0	100,0	100,4	100,0	100,4	100,9
99,9	99,5	100,0	98,9	99,7	98,8	95,1	94,9
100,2	100,3	99,9	99,8	100,4	100,3	102,2	100,3
100,3	100,5	99,9	99,7	100,5	100,5	103,2	100,2
100,0	100,0	100,0	100,0	100,3	100,0	101,1	101,2
100,3	100,0	100,0	99,8	100,0	100,0	100,3	100,2
100,1	100,1	100,0	100,1	99,7	99,2	104,0	102,5
99,9	100,0	101,6	100,8	100,2	97,1	102,8	98,9
99,9	100,0	100,2	99,9	99,2	98,6	96,6	106,5
100,3	100,3	99,3	100,1	100,0	100,0	113,8	100,2
103,8	103,4	92,7	100,6	100,0	100,0	111,7	98,7
100,0	100,0	100,0	100,1	100,0	100,0	114,1	100,4
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1
100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,0	100,4	101,5
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	111,1
100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,0	100,7	101,6
99,9	99,9	100,1	99,5	100,0	99,9	99,1	97,9
99,3	99,3	100,0	98,4	99,4	99,5	94,1	91,4
100,0	100,0	100,6	100,0	100,0	100,0	101,3	101,4
100,5	100,6	100,0	100,0	100,0	100,0	101,7	101,1
100,0	100,0	101,0	100,0	100,0	100,1	101,4	103,8
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,1	102,8	118,4
100,0	100,0	100,7	100,0	100,0	100,0	100,7	102,4
100,0	100,0	101,3	100,0	100,0	100,0	101,3	102,9
100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,2	101,5	103,3
100,0	100,2	100,1	100,0	100,2	100,1	100,9	101,1
100,0	100,3	100,1	100,0	100,2	100,1	101,1	101,5
100,0	100,1	99,6	100,0	100,0	100,1	99,6	100,1
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Начальник відділу статистики цін

С.М.Мандзюк

Структура сукупних витрат¹ домогосподарств

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	2012р.	2011р.
Усього сукупних витрат, грн.	3812,53	3456,60
Відсотків		
Споживчі сукупні витрати	85,1	88,5
у тому числі		
продукти харчування та безалкогольні напої	45,5	48,6
алкогольні напої	1,1	1,0
тютюнові вироби	1,8	1,3
одяг і взуття	5,7	6,3
житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	7,6	8,3
<u>Довідково:</u> оплата житла, комунальних продуктів та послуг	6,2	6,9
з них сума пільг та субсидій	0,5	0,5
предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	1,9	2,3
охорона здоров'я	3,6	3,8
транспорт	6,5	4,2
зв'язок	2,9	2,8
відпочинок і культура	1,7	1,6
освіта	1,0	1,3
ресторани та готелі	3,7	4,6
з них харчування поза домом	3,1	4,0
різні товари та послуги	2,1	2,4
Розподіл споживчих сукупних витрат		
продовольчі товари	48,4	50,9
непродовольчі товари	22,6	22,6
послуги	14,1	15,0
<u>Довідково:</u> витрати на харчування (включаючи харчування поза домом)	51,5	54,9
Неспоживчі сукупні витрати	14,9	11,5

¹ Сукупні витрати складаються з грошових витрат, а також вартості спожитих домогосподарством продовольчих товарів, отриманих з особистого підсобного господарства та в порядку самозаготівель або подарованих родичами та іншими особами, суми отриманих пільг та безготівкових субсидій на оплату житла, комунальних продуктів та послуг, суми пільг на оплату телефону, проїзду в транспорті, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату ліків, вітамінів, інших аптекарських товарів, медичних послуг. Вартість подарованих домогосподарством родичам та іншим особам продуктів харчування, отриманих з особистого підсобного господарства, включається до сукупних витрат у зв'язку з постійним характером цієї допомоги.

Начальник відділу обстеження
умов життя домогосподарств

Л.В. Кондрук

Сукупні витрати домогосподарств на харчування

(у розрахунку на одне домогосподарство)

	2012р.	2011р.
У середньому за місяць; грн.		
Сукупні витрати на харчування	1852,42	1816,18
Продукти харчування	1734,99	1677,38
у тому числі:		
хліб і хлібопродукти	270,86	269,43
м'ясо та м'ясопродукти	349,29	308,49
риба та рибопродукти	101,80	97,23
молоко, сир та яйця	263,76	254,85
олія та жири	134,56	121,59
фрукти	119,17	100,58
овочі, включаючи картоплю	233,13	254,93
цукор, джем, мед, сироп, шоколад та кондитерські вироби	140,35	159,43
інші продукти харчування	39,71	35,96
безалкогольні напої	82,36	74,89
Харчування поза домом	117,43	138,80
Відсотків		
Сукупні витрати на харчування	100,0	100,0
Продукти харчування	93,7	92,4
у тому числі:		
хліб і хлібопродукти	14,7	14,9
м'ясо та м'ясопродукти	18,9	17,0
риба та рибопродукти	5,5	5,4
молоко, сир та яйця	14,2	14,0
олія та жири	7,3	6,7
фрукти	6,4	5,5
овочі, включаючи картоплю	12,6	14,0
цукор, джем, мед, сироп, шоколад та кондитерські вироби	7,6	8,8
інші продукти харчування	2,1	2,0
безалкогольні напої	4,4	4,1
Харчування поза домом	6,3	7,6

Начальник відділу обстеження
умов життя домогосподарств

Л.В. Кондрук

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Відділ статистики цін**

**Ціновий аспект
споживчого ринку області
у 2013 році**

Відповідальна за випуск
Корбут Оксана Василівна

Підписано до друку 20.02.2014р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Тираж 3 прим.
Віддруковано Головним управлінням статистики у Чернівецькій області
вул. Головна, 249-а, м. Чернівці, 58018, Україна